

Επισκόπηση εξελίξεων Δεκέμβριος 2017

Δείκτες αφίξεων και εσόδων¹

Μικτή η εικόνα για τον Νοέμβριο αλλά θετική από την αρχή του έτους:

- στα κυριότερα **αεροδρόμια** καταγράφηκε τον Νοέμβριο αύξηση των **διεθνών αφίξεων** +6,2% (+8,6% από την αρχή του έτους) * η αύξηση στα περιφερειακά αεροδρόμια ανήλθε στο +7,3% και στην Αθήνα στο +5,8%, ενώ από την αρχή του έτους στο +9,6% και στο +5,8% αντίστοιχα. Επίσης, εκτός από την μεγαλύτερη αύξηση στις αφίξεις στα Περιφερειακά αεροδρόμια σε σχέση με την Αθήνα, παρατηρείται και άμβλυνση της εποχικότητας αφού οι αυξήσεις κατά τους μήνες Απρίλιο (+28,7%), Μάιο (+6,6%), Ιούνιο (+10,9%), Σεπτέμβριο (+8,6%), Οκτώβριο (+15,2%) και Νοέμβριο (+6,2%), ήταν (σημαντικά) υψηλότερες από τους μήνες αιχμής Ιούλιο (+5,7%) και Αύγουστο (+5,9%).
- οι **διεθνείς οδικές αφίξεις** τον Νοέμβριο παρουσίασαν κάμψη -7,0% * παραμένει όμως υψηλή η αύξησή τους (+7,6%) από την αρχή του έτους. Η μείωση των οδικών αφίξεων τον Νοέμβριο, σε συνδυασμό με την αύξηση των αεροπορικών, εκτιμάται ότι -όπως και τον Οκτώβριο- μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της ΜΚΔ.

Αύξηση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων τον Νοέμβριο και μείωση των οδικών.

Σύμφωνα με την **Έρευνα Συνόρων¹** της ΤτΕ, τον Οκτώβριο η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε +8,4% σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2016 (+10,1% στο 10μηνο), και οι ταξιδιωτικές εισπράξεις εμφάνισαν αύξηση κατά +14,2% (+10,6% στο 10μηνο). Ως αποτέλεσμα αυξήθηκε η ΜΚΔ τον Οκτώβριο, οδηγώντας σε αύξηση και από την αρχή του έτους.

ΤτΕ: σημαντική αύξηση αφίξεων και εσόδων τον Οκτώβριο.

Δείκτες Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης (ΔΚΕ) αγορών μας

Βελτίωση δείχνει ο **ΔΚΕ στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού**, και στην πλειονότητά τους κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα από τον αντίστοιχο δείκτη του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Δεδομένου ότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πραγματοποίηση ταξιδιών αναψυχής, το στοιχείο αυτό δείχνει προοπτικές διατήρησης της ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν. Εξαίρεση αποτελούν οι -σημαντικές για την Ελλάδα- αγορές της Τουρκίας και της Βρετανίας που ο αντίστοιχος δείκτης είναι μειωμένος σε σχέση με πέρυσι.

Τα υψηλά επίπεδα καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού, δείχνουν προοπτικές ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν.

Εξελίξεις στον ελληνικό τουρισμό

Από 1^{ης} Ιανουαρίου 2018 εντάσσονται **σε κανονικό καθεστώς ΦΠΑ όλα τα νησιά του Αιγαίου** και δεν θα έχουν πλέον μειωμένους συντελεστές. **Εξαίρεση αποτελούν 5 νησιά** (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Κως, Λέρος) που έχουν δεχτεί σημαντικές προσφυγικές ροές * για τα νησιά αυτά παραμένουν οι μειωμένοι συντελεστές **έως τις 30/06/18**.

Κατάργηση του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου.

Στον ξενοδοχειακό κλάδο, ανακοινώθηκε η είσοδος της εταιρείας Dolce που εξειδικεύεται στην διαχείριση ξενοδοχείων με στόχευση στην αγορά συνεδρίων.

Άλλο ένα διεθνές brand εισέρχεται στην ελληνική αγορά.

¹ Λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας που ακολουθείται για την συλλογή διοικητικών στοιχείων και της δειγματοληψίας της Έρευνας Συνόρων (ΕΣ) της ΤτΕ, τα διοικητικά στοιχεία δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα μεταξύ τους, ούτε με αυτά της ΕΣ - βλ. σημείωση στην σελ. 3 του Δελτίου καθώς και [εδώ](#) για λεπτομέρειες.

Εξελίξεις στον τουρισμό διεθνώς

Η **Airbnb** ανακοίνωσε **τρεις κινήσεις στρατηγικού αναπροσανατολισμού** προς πιο παραδοσιακές μορφές καταλυμάτων και κεντρικά ελεγχόμενα projects: 1) την εξαγορά από την Wyndham, έναντι \$ 1 δισ., του χαρτοφυλακίου ενοικίασης πολυτελών κατοικιών της τελευταίας, 2) τη συμφωνία της με τον developer Brookfield Property Partners που θα επενδύσει \$ 200 εκ. στους επόμενους 18 μήνες για την ανάπτυξη συγκροτημάτων κατοικιών. Η διαχείριση των συγκροτημάτων θα γίνεται από την εταιρεία Niido στη βάση του home-sharing, δηλαδή οι κατοικίες θα διατίθενται με μακροπρόθεσμα leases και οι μακροπρόθεσμοι ενοικιαστές θα έχουν το δικαίωμα υπεκμίσθωσης έως 180 ημέρες ετησίως, και 3) τη συμφωνία της με τις οργανώσεις Bed & Breakfast των ΗΠΑ που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα ThinkReservations για συγχρονισμό των συστημάτων πωλήσεων. Σημειώνεται πως τον Αύγουστο η Airbnb είχε ανακοινώσει πως ήδη προωθούσε περισσότερα από 15.000 boutique ξενοδοχεία.

Η Airbnb ανακοίνωσε τρεις κινήσεις στρατηγικού αναπροσανατολισμού προς πιο παραδοσιακές μορφές καταλυμάτων και κεντρικά ελεγχόμενα projects.

Συνεχίζεται η αναδιάρθρωση του χάρτη αεροπορικών εταιρειών στην Ευρώπη μετά την πτώχευση της Air Berlin το καλοκαίρι. Αφενός εγκρίθηκε από την ΕΕ η εξαγορά από την Easyjet, έναντι € 40 εκ., 25 αεροσκαφών, slots και άλλων περιουσιακών στοιχείων της Air Berlin. Με την κίνηση αυτή, **η Easyjet αποκτά βάση στο Τέγκελ** του Βερολίνου. Αφετέρου, μετά την απαγόρευση που επέβαλε η ΕΕ, για λόγους ανταγωνισμού, στην Lufthansa να προβεί στην εξαγορά αυστριακής θυγατρικής της Air Berlin, την **Niki, ανακοινώθηκε η πτώχευση και της τελευταίας.**

Στον απόηχο της πτώχευσης της Air Berlin...

... η Easyjet αποκτά βάση στο Τέγκελ, ενώ ...

... η Niki οδηγείται σε χρεωκοπία.

Η μακροοικονομική προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας

Ανακοινώθηκαν τα στοιχεία για το ΑΕΠ 3ου 3μήνου (+1,3%) και παράλληλα έγινε αναθεώρηση στα στοιχεία 1ου 6μήνου: από +0,64% η προηγούμενη εκτίμηση σε +1,14% η νέα. Έτσι, η εκτιμώμενη από την ΕΛΣΤΑΤ αύξηση του ΑΕΠ για το 9μηνο ανέρχεται σε 1,2%, και η πρόβλεψή μας για το σύνολο του 2017 σε 1,7%. Παραμένει όμως δυσεξήγητη η μεγάλη απόκλιση που παρουσιάζεται μεταξύ της μεγάλης αύξησης των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο 9μηνο (+8,0%) και της μικρής αύξησης (+0,2%) της εγχώριας τελικής ζήτησης (= κατανάλωση + επενδύσεις, δημόσιου και ιδιωτικού τομέα). Η ίδια αναντιστοιχία παρουσιάζεται και μεταξύ του χαμηλού ρυθμού μεταβολής της εγχώριας τελικής ζήτησης σε σχέση με τις μεταβολές άλλων βασικών δεικτών.

ΑΕΠ: +1,3% το 3^ο 3μηνο και αναθεώρηση 6μήνου από + 0,64% σε +1,14%.

Μεγάλη απόκλιση μεταξύ αύξησης εγχώριας τελικής ζήτησης και εισαγωγών, καθώς και βασικών δεικτών της ελληνικής οικονομίας.

Σημαντικές εξελίξεις αποτέλεσαν και η ολοκλήρωση της 3ης Αξιολόγησης, και της ανταλλαγής (swap) Ελληνικών Κρατικών Ομολόγων ύψους € 25,5 δισ. Και οι δυο αυτές εξελίξεις ήταν αποτέλεσμα της σημαντικής προόδου που έχει συντελεστεί στον τομέα της δημοσιονομικής προσαρμογής, και στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 – Δεκεμβρίου 2017, μετά την εκτροπή της οικονομικής πολιτικής της χώρας στο 1ο 7μηνο 2015.

Η δημοσιονομική προσαρμογή και οι διαρθρωτικές αλλαγές είναι το κλειδί για την ανάκτηση της οικονομικής κυριαρχίας της χώρας.

Τέλος ο Τακτικός Προϋπολογισμός εκτελείται με υπέρβαση εσόδων και εξοικονόμηση δαπανών σε σχέση με τους στόχους. Ενδέχεται συνεπώς το Πρωτογενές Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης (ΠΠΓΚ) ως % του ΑΕΠ να υπερβεί τον στόχο του 2,44%.

Η υπέρβαση εσόδων και η εξοικονόμηση δαπανών οδηγούν σε υπέρβαση στόχου ΠΠΓΚ.